

PROJEKTFINANSIERING SOM STYRNINGSMEDEL

Föremål för revisionen var det system för statsunderstöd för utvecklingsprojekt inom social- och hälsovården som togs i bruk år 2003. Med hjälp av systemet med utvecklingsprojekt vill social- och hälsovårdsministeriet rikta in resurser och verksamheter på sådana områden där det anser sig kunna främja nationellt viktiga målsättningar inom social- och hälsovården i kommunerna. Inom ramen för projektsystemet kan kommunerna få understöd för att förbättra och effektivisera sin service samt för projekt som innebär förnyelse av förfaranden. Från budgetförslagets moment 33.32.36 har för utvecklingsprojekten åren 2003 - 2007 beviljats totalt över 200 miljoner euro.

I systemet med projektfinsiering finansierar statsmakten en del av projektet och de som genomför projektet bestrider resten. Projektet genomförs i allmänhet av en eller flera kommuner samt också av samkommuner och sjukvårdsdistrikt. Som regel pågår projekten minst ett år, men oftast är de ändå långvarigare än så. Målsättningen är i allmänhet att åstadkomma sådana stora projekt där de regionala behoven har samordnats med målsättningarna på riksplanet.

Riksdagen har den 1.4.2007 ändrat lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården. Med reformen ersattes mål- och verksamhetsprogrammet med ett nationellt utvecklingsprogram, som bl.a. syftar till att stärka ledningen av programmet.

Med revisionen klarlades särskilt hur ifrågavarande system fungerar som verktyg för den av social- och hälsovårdsministeriet utförda styrningen av kommunerna. Målsättningen var att klargöra om det har varit möjligt att med projektfinsieringen rikta in kommunernas verksamhet så, att social- och hälsovårdsministeriets målsättningar förverkligas. Utgående från observationerna vid revisionen ägnades uppmärksamhet också åt eventuella problempunkter i det nya nationella utvecklingsprogrammet.

På basis av revisionen kan konstateras att med systemet för utvecklingsprojekt helt uppenbart inte har uppnåtts alla de målsätt-

ningar som har uppställts för det. Uppnåendet av uppställda målsättningar har försvårats av att instruktionerna i initialskedet har varit bristfälliga, ministeriet och länsstyrelsernas roller har delvis förblivit oklara för projektaktörer och att problem har förekommit i projektens planering, i implementeringen av projekten på basnivån och i synnerhet i att ge dem en större spridning. Kraven på projektens planering var ofta inte särskilt högt ställda och i många fall pågick planeringen av projekten ännu efter att de hade påbörjats. För utvärdering av utvecklingsprojekten existerar inga enhetliga nationella kriterier och utvärderingarna görs på många olika sätt. Dessutom har målsättningarna för och tyngdpunkterna i systemet med utvecklingsprojekt varit mycket brokiga, vilket för sin del har kunnat fördunkla systemets målsättningar och har gjort det konturlöst.

Enligt revisionsverkets uppfattning har den övergripande koordineringen av systemet med utvecklingsprojekt inte varit tillräcklig, vilket har lett till att de målsättningar som har uppställts för enskilda projekt och hela systemet inte har förverkligats så väl som hade varit möjligt.

Projektsystemet har för all del också positiva sidor. Det aktiverar kommunerna och ger dem en möjlighet att utveckla sin egen verksamhet, och med projekten har också uppnåtts resultat. Projektverksamheten har också utökat samarbetet mellan kommunerna.

Revisionsverket anser att av projekt inom det nationella utvecklingsprogrammet bör förutsättas noggranna projektplaner, så att bl.a. projektens implementering på basverksamheten förverkligas bättre än för närvarande. För att jämförbarheten för projektens resultat och därigenom möjligheten att sprida dem skall förbättras, borde ministeriet se till att enhetliga nationella kriterier utvecklas för utvärdering av projekten. Enligt revisionsverkets förmenande vore det bra, om av projekten inom det nationella utvecklingsprogrammet skulle förutsättas en utvärdering gjord av utomstående. Ministeriet borde också sörja för att resultaten och erfarenheterna av projekten finns i sin helhet tillgängliga för olika aktörer. Detta skulle för sin del främja spridningen av projektens resultat.